

DIARI DE BUJA

MARÇ 1981

BOLLETI INFORMATIU DE L'OBRA CULTURAL BALEAR PER ALS SOCIS
DELEGACIO DE BUGER: Carrer Major, 4, 1.er

CAPÇALERA

LES NOSTRES POSSESSIONS

Ses cases de Binissatí.

Som moltes les persones de Búger que estam lligades a la història i la realitat de les nostres possessions. No podem oblidar que les nostres arrels estan al camp, al contacte amb la natura, el que suposa un estil i ritme de vida diferents als d'ara.

Les possessions de Búger, Son Alemany, Son Genet, Sa Mata, Es Rafal, Son Pons, Son Costa, Ses Planes, Binissatí i Son Catxo, històricament han esdevingut un mitjà per a guanyar-se el pa nombroses famílies bugerrones. Endemés de la família que hi residia, hi havia molta de gent que anava a jornal, a collir ametlles, garroves, figues, a sembrar, segar, etc.

Tot això, fa que cada possessió fos una petita comunitat de persones, on es creava uns llaços i unes relacions humanes molt enriquidores. Sobretot, la gent més major recorda aquells "balls de figueral" que eren un complement de la jornada laboral. Demostra que endemés de saber fer feina, també hi havia capacitat i imaginació per a crear un ambient de festa. Es sabia emprar el temps lliure, podien passar molt bé sense la televisió, amb lo qual existia una intercomunicació i un intercanvi que avui dia tots n'estam mancats. Era un contacte humà alliberador i humanitzant.

Al camp hi havia una vertadera compenetració entre home i feina, entre vida i feina. L'home del camp menja del que sembra, del que cull; menja la fruita dels arbres que veu, dels arbres que conra.

Un element que sempre s'ha de tenir molt en compte quan parlem de les possessions és la cuina. Endemés de ser el lloc on es menja, és també l'espai on al voltant de la foganya, es mantén una calor familiar. Record aquells hiverns que les vetlades eren tan llargues, estàvem hores i hores parlant, comentant el desenrotllament de la jornada i projectant el futur, no tan sols el més immediat, sinó també el més llunyà, amb lo qual la fantasia es potenciava. A la foganya, devora el foc, no existia la pressa ni l'agitació de la societat industrial. Era un ambient relaxant, ric en serenor. L'ambient del camp és ric en salut i integritat personal, l'home està més segur d'ell mateix.

El pas del camp a la indústria, a Mallorca l'hoteleria, suposa i produeix un canvi radical per a l'home, fins a crear un home diferent. Aquest pas suposa un canvi d'estructures econòmiques, socials i d'estructures humanes. Aquest canvi no es pot donar sense tenir greus repercussions dins l'home. La nostra infantesa tenia un altre ritme. Per lo tant, amb aquest canvi la nostra psicologia ha patit molt.

D'una manera o altra hem de tornar al camp, a tot allò que el camp ens donava. De manera especial, al contacte directe amb la natura, a la relació personal i a la comunicació.

Març 1981.

TOMEU TORRENS I TORRES

Una professió digna. La dona al camp

El món agrari és ple de discriminacions per part d'una societat consumista i enfocada molt més cap a sectors industrials i de serveis que agraris. Esser pagès és caure dins lo més baix de la terra, al manco segons l'alta societat (burguesia), els rics de nou i un gran sector social. El fet que un jove vulgui estudiar per esser pagès, el fa caure dins el més gran ridícul enfront de la joventut "progre" de la ciutat que, tan sols va al camp per embrutar-lo i després bravejar a la ciutat de la seva gran finca (gran finca gràcies al pagès).

Però no hi ha res de cert amb tot això, el pagès és tan digne de sentir-se un professional com qualsevol altra persona. Es el pagès, que habitualment i en nom propi individualment o col·lectivament incorpora la seva feina com a mitjà socio-econòmic a una activitat organitzada (empresa agrària).

Dins aquesta definició de professionalitat encaixa perfectament el pagès. El jovent qui vulgui ostentar aquesta professió, no ha de perdre mai el coratge ni ha de fer cas de les moltes discriminacions que patim, i ha de demostrar a aquesta societat que el món agrari està tan culturalitzat i professionalitzat com qualsevol altre sector social.

No hi ha que deixar tampoc de banda l'Administració. Ella és la culpable, en bona part, del problema. Perquè ha estat i està, encara que no ho vulgui reconèixer, fent una sangria al camp i als seus treballadors.

No cal entrar ara en problemàtiques particulars, aquestes mereixen un tractament especial, però sí que hem de demanar a l'Administració que equipari el pagès amb la resta de treballadors, que li reconesqui la capacitat d'empresari i d'obrer al mateix temps, que promoció les escoles i l'ensenyament agrari amb tota la dignitat que es mereixen, per tal d'atreure a la desencantada joventut. En definitiva, que reconesqui totalment la digna professió de pagès.

I la dona, en particular?

Una de tantes sínies que antany hi havia a Búger.

Per ventura qualcú se demanarà quins problemes afecten a les dones que feim feina al camp. Altres pensaran que no s'ho paga preocupar-se per aquest tema. Aquests segurament són d'aquells qui pensen que la funció de la dona dins aquesta societat es limita a dues tasques: la cuina i els fills. També hi haurà uns altres que, fent la mitja, pensaran: "bé, això són coses de moda, parlar dels problemes de la dona".

Idò no és així, perquè sí que en tenim de problemes, i molt grossos. Crec que ara és el moment de plantejar-los seriosament i que no es tracta de cap "moda".

De passada voldria recordar que a totes les èpoques hi ha hagut dones que han demostrat que tenim raó. Na Federica Montseny, sense anar més enfora, va arribar a Ministre de la darrera República espanyola.

Les dones pageses tenim poc més o manco els mateixos problemes que qualsevol dona treballadora: per un costat la feina de la finca, i per l'altra la casa i els al·lots. O sigui que estam ben pluri-empleades. A més d'això, però, la dona pagesa es veu afectada per tots els problemes derivats de la marginació del camp. La nostra feina ja imposa, d'entrada, la solitud i l'aïllament de la resta de la societat.

La nostra problemàtica no pot esser compresa al marge de la situació del sector agrari. La nostra

evolució com a persones va lligada en gran part a la revalorització de la feina agrícola i de la consecució d'un nivell de vida digne i estable.

Per això, després de tres anys llargs de la creació de la Unió de Pagesos, quan el nombre d'afiliats ha crescut tant, quan la nostra lluita ha abraçat tants d'aspectes de la problemàtica pagesa, ara precisament em sap molt de greu haver de reconèixer que la participació de la dona pagesa dins el nostre Sindicat continua essent petitíssima.

Jo som conscient que en el fons no som indiferents. Tampoc crec que estam en contra de la feina de la U.P.M. Perquè, si fos així, com podria haver-se feta la vaga dels tractors? Qui va esser que va romandre a les cases fent-se càrrec de les feines mentre que els homes i els tractors eren a la carretera? Creis que la nostra participació pot considerar-se més poc activa que la dels homes? A més, que no anàvem a donar-los coratge sempre que podíem?

Però no basta actuar en moments determinats, ni com a substituïts dels homes. Coneixem fil per randa els problemes i en certa manera els patim més que ells. I per això, perquè no estam al marge de la feina, tampoc podem estar al marge de la lluita de la pagesia perquè hi feim falta.

BARTOMEU RIPOLL
JOANA TUGORES

Gener 1981

L'església de Búger a finals del XVI

Amb motiu del Concili de Trento, a partir de la desena del 1560 s'anà organitzant d'una forma més efectiva el govern de la nostra Diòcesi, els rectors o vicaris havien de residir al costat de les seves parròquies, i registrar els noms dels batiats, matrimonis i difunts; el bisbe havia de practicar amb més regularitat les visites pastorals, etc.

L'església de Búger era sufragània de la de Campanet i sols no se'n parla a les visites pastorals del bisbe Diego de Arnedo (1562 - 1572). El seu successor fou el bisbe Joan Vich i del seu temps s'han conservat dues visites pastorals practicades a Búger. La primera fou l'any 1586, feta personalment pel citat bisbe, venint de Sa Pobla i anant a Campanet. Visità el Santíssim Sagrament i trobà tot estar amb orde. Manà que es fes un armariet, dins la paret, prop de l'altar major, per posar-hi les capsetes dels sants olis; també manà "que se faça una gentil boça de seda de algun bon color per a portar lo Sm. Sagrament als malalts fora del poblat".

L'altra visita conservada data del 1599 i per ella sabem que es feia obra a l'església i capelles noves. Algunes ordinacions foren: que sien posats dos angelets a la custòdia de les processons. Visità les fonts baptismals, i els altars. Referent a l'altar major manà "...com lo retaule del dit altar, cap de la dita yglésia stiga ja començat ordenà que quant més prest se puga se acàpia segons stà començat y se faça ab la diligència possible".

"Item visità tota la yglésia y atento ha trobat que la cuberta se va guastant y en particular molt devers lo altar major ont hi ha molta necessitat ordenà y manà que tota la terrada dins de un mes sia recorreguda y adobada que no's ploga dins de diga yglésia sots pena de quaranta sous".

Item visità lo campanar y com la campana stiga baix indecentment, ordenà que dins de un mes la pugien dalt y la posen a son compte y punct que puga tocar ventant fins que lo campanar y torre que entenen a fer sia fet y posat a punct.

Item visità lo fosal de dita sufregànea y per ara trobà tot star bé."

També manà que es fes un capbreu de les deixes piadoses perpètuas i obres pies. Que els obrers sols regesquen el càrrec

durant un any i després retin comptes als nous obrers en presència del rector i jurats de la parroquial de Campanet. (Arxiu Diocesà, Llibre de Visites Pastorals 1586 f. 101. id. 1599 s. f.

RAMON ROSSELLO

AMNISTIA INTERNACIONAL

AMNISTIA INTERNACIONAL és un moviment mundial, independent de tot govern, partit polític, ideologia, interès econòmic o credo religiós. Com a tal, té un paper específic dins el conjunt d'entitats diverses que treballen en la defensa i promoció dels DRETS HUMANS.

En el centre de totes les seves activitats, hi col·loca ELS PRE-SOS:

—Cerca *l'alliberació d'homes i dones empresonats* a qualsevol part del món per mor de les seves conviccions, color, sexe, origen ètnic, idioma o religió, sempre que no hagin recorregut a la violència o no l'hagin promoguda.

—Propugna *la realització de judicis*, expeditos i imparcials, *per a tots els presos polítics*; i treballa en la defensa d'aquelles persones que han estat detengudes sense una formulació de càrrecs o que no són duites a judici.

—S'oposa, sense cap excepció, a la imposició de *la pena de mort, a la tortura i a tota pena o tracte cruel*, inhumà o degradant que s'imposi a qualsevol pres.

AMNISTIA INTERNACIONAL actua d'acord amb la Declaració Universal de Drets Humans de les Nacions Unides (ONU) i amb altres convenis internacionals. Mitjançant el treball pràctic en la defensa dels presos les categories dels quals estan incloses en els seus objectius, Amnistia Internacional participa en el foment i protecció dels Drets Humans en les esferes civil, política, econòmica, social i cultural.

AMNISTIA INTERNACIONAL compta amb més de dos mil grups d'adopció de presos, seccions nacionals en 39 països d'Àfrica, les Amèriques, Àsia, Europa, Oceania i Orient Mitjà; i suscriptors i simpatitzants en

altres 86 països. Cada Grup d'adopció treballa, com a mínim, en favor de dos presos de consciència de països que no siguin el seu propi. La selecció d'aquests països és equilibrada geogràficament i políticament a fi d'assegurar la imparcialitat dels procediments. La informació sobre els presos i les violacions de Drets Humans surt del Departament d'Investigació d'Amnistia Internacional, a Londres.

AMNISTIA INTERNACIONAL té categoria consultiva a les Nacions Unides (ECOSOC), UNESCO i el Consell d'Europa; manté relacions de treball amb la Comissió Interamericana de Drets Humans de l'Organització d'Estats Americans (OEA); i és membre del Comitè Coordinador de l'Oficina per a la Ubicació de Refugiats Africans de l'Organització d'Unitat Africana (OUA).

AMNISTIA INTERNACIONAL es finança amb subscripcions i donacions dels seus afiliats en tot el món. Per salvaguardar la independència de l'organització, totes les aportacions són controlades estrictament per directrius establertes pel Consell Internacional d'Amnistia Internacional, que publica anualment un informe de despeses i d'ingressos.

AMNISTIA INTERNACIONAL té un grup d'adopció a Mallorca, el qual treballa des de fa algun temps en la defensa i promoció dels Drets Humans, en particular de presos polítics de la República Democràtica Alemanya i d'Argentina. Per a qualsevol informació, adreçar-se a:

AMNISTIA MALLORCA
Carrer Joan Munar, 14, 1er.
Telèfon: 25 37 84
Ciutat de Mallorca —4—

Distribució de la població bugerrona a finals del segle XVIII

Saber com estaven repartits els moradors del nostre poble a mitjan segle XIX, principis del XX, és cosa gairebé fàcil de detectar, doncs disposam de dades més que suficients, tant a l'Arxiu Parroquial com al Municipal, per a atracar-nos-hi. Ara, entrar dins les darreres dècades del XVIII, concretament cap a 1781 i segs. resulta escabrós; i no pel fet d'haver de recular dos segles, sinó per la manca de fonts, la carència de cenços. Això fa que de no apel·lar als Llibres sacramentals —trobat bastants d'ells a l'Arxiu Diocesà— no saps on has de recórrer.

Fullejant darrerament el "Llibre de la Confraria del Roser 1781-1837" N.º 42, la distribució que fa dels seus confreres, en tres blocs, m'ha paregut molt interessant per a adonar-nos-en de la distribució de la població d'aleshores. Si bé hem de tenir molt present que el número de confreres, tot i essent el Roser una de les confraries més considerables d'antany, no es pot canonitzar com a població absoluta de la vila; doncs encara que en aquell temps vila i Parròquia, així com feligrès i ciutadà, eren com a sinònims, sempre hi havia qui no era confrere, a més dels minyons.

Les tres fraccions dels confreres correspondrien: a) els qui viuen a casa seva dins el casc urbà, b) els qui habiten "casas olvidades y los qui van a lloguer", i c) els qui estan a Possessions. El bloc dominant són els primers; la diferència entre els segons i els de les possessions i/o casetes és mínima.

El Vicari d'aleshores, Mn. Miquel Alemany i els seus successors, Bernat Simonet, etc., les tenien catalogats —a tots els que pertanyien a la Confraria de Maria Santíssima del Roser— d'aquesta manera: al costat del malnom o denominació de l'habitable, el nom i llinatge dels seus estandants, començant sempre pel pare de família, mare, fills, germans i sogres; si bé sempre hi havia famílies que, com és ben natural, tenien preferència: la Vicaria, l'Escolà, el Sabater,... Vet aquí una mostra:

Ca'n Bover: Miquel Torrens
Francisca Capó
Margalida Anna Torrens
Pere Torrens

Al primer bloc n'hi sumen en total 581, repartits en 191 famílies, essent les més nombroses: Can Catheli (8 moradors), Can Pere des Carrer (8), Can Ringo (7), Can Guixa (7), Can Colet (7), Ca Na Guidons (7),... Hi ha unes quantes cases, com Can Rafel Socias, Mora, Sigala, Marro,... que apareix en blanc; no sabem si per no habitar-hi ningú o perquè

no eren confreres. Molts d'aquells malnoms encara ara són ben actuals: Bover, Garindo, Borreyó, Barri-go, Prom, Tití, Magarro, Calarda, etc.; altres han desaparegut: Clavaguera, Porquer, Frexura, Carabuia, Busca, Matheuet,... Unes 118 agrupen el segon bloc de "casas olvidades y los que van a lloguer", distribuïts en 50 famílies. Can Llorenç des Molí, amb 9 persones, i Ca'n Tomessillo, amb 6, eren les més nombroses. També s'hi afegia a n'aquest sector Can Damià des Jutge, Can Martí des Puig, Cas Axamer, Can Biel i Francesch Borreyó,...

El capítol de les Possessions n'aplega a 107 escampats en 36 estatges. Ses Planes, Can Damianet i Son Pere Genet, habitats per 6 persones són els més copiosos. Les segueixen Cane llebra (avui diríem "Sa Llebre") i Son Catxo amb 5; hi vivien quatre persones a: Can Cova de Seba, Gayeta, Son Costa, (vegeu quadre adjunt).

En total sumen 806 moradors, xifra bastant augmentada al 1er cens de què disposam, any 1700, en el "Llibre de los Consellers comensat 1668 i finit 1791", foli 29, Arxiu Parroquial:

"Se troban en lo lloch de Búger el 1700 vuitsentes sexanta y tres persones.

Axo es:

—78 minyons menors de tres anys
—223 de edat de fins a 14 anys
—562 de catorce anys en amunt. T. 863

la cual diligencia se feu per ordre de la concordia en tot el Regne de Mallorca per lo sumbte del blat, al 8 agost 1700"

Aquesta població de 806 bugerrons —encara que numèricament estigui per davall la de 1700, que suma un total de 863—, pel que hem dit és representativa de la població absoluta de Búger d'aleshores, la qual supòs que devia ultrapassar els 900 habitants. Pel que acabam de veure, poc més o menys, el seu repartiment era d'aquesta manera:

Casc urbà: —propietaris (581) :72'2°/o
—llogaters (118) :14'6°/o
Finques i possessions (107) :13'2°/o

Per tant, el percentatge de bugerrons que per enllà de 1780 vivien fora-vila era d'un 13'2°/o respecte d'un 86'8 (entre propietaris i llogaters) que vivien en el nucli de la població. Aquesta xifra aproximada de 806 confreres bugerrons, sobre una població d'uns 900 habitants aprox. s'acosta molt al cens que disposam, elaborat mesos més tard d'haver-se constituït Búger en poble, any 1813 i que trobam a l'Arxiu Municipal de Campanet:

“Relación de la población de esta villa de Búger en 1.º de enero de 1813:

Naturales de la isla:	
—Varones:	hasta 15 años 386
	de 16 a 45 años. solteros 060
	casados 031
	mayores de 45 años 131
—Hembras:	354
—Eclesiásticos:	006
Forasteros:	
—Varones:	001
—Hembras:	000
Servicio Nacional:	
—Soldados:	015
—Armada:	006
TOTAL:	994 habitantes

Així, per tant, comparant un cens amb l'altre a partir de la distribució dels confreres que fa la Confraria del Roser, nos podem adonar de la població de Búger de les dècades del 80 i 90 del segle XVIII.

JOAN PONS I PAYERAS

Desembre 1980

Son Catxo Vell.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

Llibre de la Confraria del Roser 1781 - 1837, N.º 24, pàgines no numerades. Arxiu Parroquial Búger.

Llibre de los consellers comensat 1668 i finit 1791, N.º 31 Arxiu Parroquial Búger.

Carpeta Historia 1-55, Búger. Arxiu Municipal Campanet.

Possessions i/o casetes habitades cap a l'any 1780

Son Alemany (1 estadant)
Hort de Mossena —
Son Tresco (2)
Cane llebra (5)
Ca se Mel (3)
Ses Planes (6)
Can Covedesebe (4)
Damianet (6)
Gayeta (4)
Moli den Costa —
Son Catxo (5)
Moli de se Rata (3)
Son Costa (4)
Can Alemanñy (2)
Cashomo (2)
Cas Sort (3)
Son Pons (2)
Rafal del Sr. Andreu (4)
Ca se hereu (4)
Can Prim (4)
Son Genet (3)
Son Feliu (4)
Pera Reyas (2)
Pera Rafela (3)
Son Pera Genet (6)
Pujol (2)
Pujol (3)
Can Carrexet (3)
Can Miquel Alemany (2)
Can Miquel Gual (2)
Ca sa Pexa (2)
Can Magardo (2)
An Puij (2)
Casteto (2)
Rafal de Mestra Andreu (2)
Antoni Biale (2)

N. B.: Dades preses del “Llibre de la Confreria del Roser. 1781-1837”. N.º 42, pàgines no numerades. Arxiu Parroquial, Búger.

El P. Miquel Ferrer, fundador del "Diari de Buja"

1

Al primer número del nostre bolletí informatiu "Diari de Buja" (juny 1978) la "Capçalera" feia referència al P. Ferrer, fundador per enllà de 1812 del "Diari de Buja". Acabàvem dient que als propers números publicariem la biografia d'aquest frare trinitari, fundador del diari que parla de Búger; per diverses circumstàncies, no pot deixar de dedicar un llarg apartat al fundador del "Diari de Buja" i també fundador d'aquelles monges.

Vet aquí la biografia que fa Mn. Xamena del Pare Ferrer.

EL PARE MIQUEL FERRER¹

Miquel Ferrer Bauzà va néixer a Ciutat de Mallorca dia 20 de novembre (festa de Sant Fèlix de Valios) de 1770. Foren els esus pares, Miquel Ferrer Font i Joana Bauzà Rosselló².

Estudià humanitats i filosofia a la Universitat Literària de Mallorca, i l'any 1785, guanyà per oposició, una beca al Seminari Conciliar de Sant Pere de Palma. En 1789, defensà conclusions públiques de Filosofia i el següent (no tenia encara vint anys), ingressà al Convent trinitari del Sant Esperit. Als vint-i-cinc, va esser nomenat catedràtic de filosofia lul·liana a la Universitat Literària, càrrec que ocupà durant molt de temps (1785 - 1816).

Les circumstàncies històriques tingueren una gran influència damunt el Pare Ferrer, fins a convertir-lo en fundador de periòdics, periodista, i polemista polític-religiós que gaudí d'una gran popularitat.

Aquestes circumstàncies foren les Corts de Cadis i la lluita entre absolutistes i constitucionals.

Ja abans de la promulgació de la Constitució de Cadis, es formaren a Mallorca dues tendències les quals polemitzaren amb rancor i prengueren el nom de llur periòdic: "Autoristes", partidaris de la

"Aurora Patriòtica Mallorquina", liberal i progressista, i "Setmanaristes" del "Semanario Cristiano-político", de tendències tradicionals.

La Constitució fou jurada a Palma pel mes d'agost de 1812. En aquesta ocasió se celebraren unes sonades festes populars i els dos bàndols inemics d'Auroristes i Setmanaristes, deixaren de banda un moment llur animositat per a dedicar acordadament lloances encomiàstiques a la nova Constitució que semblava pronosticar una felicitat eterna per als espanyols i que ben prompte es convertí en cavall de batalla que els dividí en els dos bàndols irreconciliables de constitucionals i absolutistes.

El Pare Ferrer tenia aleshores 42 anys. El seu temperament i la seva formació filosòfica i religiosa no li permetien contemplar mans fetes aquella lluita enrevisclada; no podia deixar de desenmascarar, des del seu punt de vista, les equivocacions i fins i tot la mala voluntat que, segons ells, tenien els partidaris de la constitució. Hem d'admetre que s'extralimità en la seva manera de parlar, però tampoc podem oblidar que els seus contrincants arremeteren contra ell amb procediments més violents i expeditius que no els verbals.

Hem dit que el "Semanario

El P. Miquel Ferrer Bauzà
(1770 - 1857).

Quadro que es guarda a la sagristia
de La Vileta (Palma).

"Cristiano-político" era el periòdic dels absolutistes o anticonstitucionals; a aquest bàndol s'uní el "Diari de Buja", escrit en mallorquí i redactat tot ell pel Pare Ferrer. Era un periòdic polític-satíric encaminat a combatre les doctrines "auroristes".

Publicà 18 números, des del 23 d'agost de 1812 fins el 30 d'abril de 1813. El 6 de juny següent el P. Ferrer tregué a llum el "Nou diari de Buja" que publicà 14

números fins el 22 de juliol. Sortiren endemés dos números de la "Lluna Patriòtica Mallorquina" (28 de març i 1 d'abril de 1813).

Tots aquests periòdics gaudiren d'una gran popularitat, no solament entre el poble senzill, sinó també entre les classes socials altes, que eren les més conservadores.

Pel mes d'abril de 1813, va esser abolit el tribunal de la Inquisició; per orde del Govern, el decret va esser llegit a les troncs de les esglésies tres diumenges seguits. Amb aquest motiu hi hagué avalots populars protestant contra aquesta mesura i varen esser empresonats alguns religiosos, acusats d'haver promogut els disturbis.

Quan el rei Ferran VII tornà de França (1814) i abolí la Constitució, Mallorca ho celebrà amb gran alegria. A la manifestació, que amb aquest motiu tingué lloc a Palma, hi prengué part destacada el P. Ferrer.

L'any 1820 va esser restablert el sistema constitucional, però devers el 1822, malgrat l'entusiasme que demostraven els Constitucionals, que prengueren com a lema "Constitución o muerte", regnava entre ells la intranquil·litat perquè de cada dia augmentava a l'illa l'oposició al règim. Això els portava a prendre mesures represives contra els absolutistes. Dia 22 d'agost "fue preso y procesado en seguida el P. Ferrer por haber publicado un folleto que se consideró subversivo. El 2 de septiembre hizo él mismo su defensa pública en el patio de San Antonio, a donde acudió mucha gente; sin embargo declaró subversivo en tercer grado el escrito, y en consecuencia fue condenado el autor a dos años de reclusión en el Castillo de Bellver, a pesar de los que pretendían que fuesen cuatro"³.

El fulletó es titulava "Espíritu y bondad, pero mal uso de la Constitución política española". El P. Ferrer pretenia demostrar la mala fe amb que era interpretada

la Constitució de Cadis per a atacar institucions de l'Església.

En ocasió de la mort del P. Ferrer, el periòdic "El Mallorquín", referint-se a aquesta contemna, deia: "Mientras dure el recuerdo de este suceso no sabemos como en Mallorca pueda haber defensores de la institución del Jurado. Nadie sostendría ahora que el P. Ferrer no fuese víctima de la mala fe decidida y de las interpretaciones más descabelladas"⁴.

Primer va estar pres al Castell de Bellver i un any després (24 d'agost 1823), va esser deportat a Eivissa, i el 23 d'octubre, a la Mola de Formentera. A finals d'Any fou abolida la Constitució i recuperà la llibertat⁵.

Poc temps després se celebraren a Campos el trasllat i exèquies dels dos campaners afusellats pels constitucionalistes, a conseqüència del motí que havia tingut lloc a aquella villa. En aquesta ocasió el P. Ferrer pronuncià una plàtica i "con su natural elocuencia hizo ver que la calumnia, el odio y la persecución más atroz no debían alterar la caridad, exhortando a todos a una sincera reconciliación, haciendo revivir la unión, la paz y la buena armonía"⁶.

L'actuació socio-política del P. Ferrer és, sens dubte, l'aspecte més conegut de la seva personalitat. Però endemés, per no dir principalment, va esser un intel·lectual del seu temps i sobre tot un religiós exemplar.

PERE XAMENA Fiol

¹ Joaquín María Bover: "Biblioteca de Escritores Baleares". (Palma 1868, Tom I, ps. 285-290).

Miguel S. Oliver: "Mallorca durante la primera revolución". (Palma 1901) ps. 512-514, 570-751.

Cosme Bauzá Adrover: "Album Trinitario". (Palma 1910) ps. 57-60

"Diario de Mallorca", 6 d'octubre del 1962. Reportatge sobre el P. Miquel Ferrer signat per C. (Rafel Caldentey Cantallops).

² "En esta Iglesia Parroquial de Santa Eulalia de la Ciudad de Palma, capital del Reino de Mallorca, vni als vint i un dia del mes de Novembre de lo any mil setcens setanta. Lo Doctor Ignaci Ballester Prevere i beneficiat en la Catedral (amb licencia), baptizà un minyó nat circa la una de la tarde del dia antecedent, fill llegítim i natural de Miquel Ferrer natural de Capdepera i de Juana Bauçà conjuges, de ciutat. Fonc son nom Miquel, Isidro, Josep, Ramon, Ignaci, Bonaventura, Bernat, Matgí, Cristòfol, Mateu. Foren padrins Cristòfol Suñer i Catalina Bauçà tots de esta ciutat a los quals advertí lo espiritual parentesc havien contret i així lo firmà D. Ignaci Ballester, Pvre." (Arxiu Diocesà. Llibre de Baptismes de la parroquia de Sta. Eulàlia 1768-1773, foli 127).

³ Apuntes cronológicos de D. Jaime Conrado y Berard 1808-1865. "Boletín de la Sociedad Arqueológica Luliana" XXIX (1945) p. 236.

⁴ Juan Llabrés Bernal: "Noticias y Relaciones Históricas de Mallorca". Siglo XIX. Tom III, (Palma 1960) p. 777.

⁵ "Apuntes cronológicos" de D. Jaime Conrado y Berard, 1808-1865. p. 237.

⁶ Juan Llabrés Bernal: "Noticias y Relaciones Históricas de Mallorca". Siglo XIX. Tom II, (Palma, 1959) ps. 169-170.

CAIXA D'ESTALVIS
DE BALEARS
"SA NOSTRA"

Les Beneïdes de Sant Antoni

Pocs dies després de les festes nadalenques comencen uns altres dies festius, que encara que no siguin tan entranyables, són tal volta molt més populars. Es tracta de les festes de Sant Antoni i Sant Sebastià.

El dia de Sant Antoni cap a les tres i mitja del capvespre, tenen lloc les tradicionals "beneïdes". Enguany, com antany, hi prengué part gairebé tot el poble, amb carroces, bestiar,... A cada carroça se l'obsequià amb una ensaimada i xampany. No hi mancaren tampoc les gloses de Madò Joana Cartera que són cada any les que fan més alegre la festa; gloses dirigides a entitats, botiguers, taverners, particulars,... de Búger.

Aquests foren els glosats que feu Madò Cartera:

Batle

Es batle de Búger és noble,
avui ho demostrarà
l'hi volia demanar,
si permís me vol donar
que volia saludar
tota la gent del meu poble.

Rector

Es primer vull saludar
de Búger el senyor rector,
que és s'home de més valor
que el Bon Jesús va crear.

Café Cas Rector

Es café de Cas Rector
un poc reconat està
bugerrons hi heu d'anar
que el café que allà es fa
de Mallorca és lo millor.

Carniceria

Magdalena ses magranes
escoltem i aprendràs
són molt bones ja ho voràs
a ses dones les fas cas
pero amb so pès les enganes.

Bernardí Prom

Bernardí Prom te diré
ets un home de pessetes,
i ets pare de tres ninetes
són com un sol vertader.

Perico Marió

En Perico Marió
ja està jubilat diré
no és que sigui xequeter
i quan no té res que fer
sempre mira pel balcó.

Banca March

Pau practicant te diria
que el teu banc és dels primers
si jo tenia doblers
cada dia t'hen duria.

Putxera

Sa putxera m'ha contat
escoltau bé na Cartera,
perque té un banc a ca seva
du es bolsillo ben inflat.

Barberia

Es batle saludaria
si no l'hagués d'agraviar,
l'altre dia m'he contá
jo guany més en so afeitar
que no amb sa batleria.

Campanatera

Sa Campanatera crida
venc d'herència de Cas Bord,
si no he de guanyar molt
ja no m'aixeic de sa cadira.

Sebastiana

Sebastiana es forner
de ca teva en va contar,
araestic per treballar,
s'altre dia vaig pastar
i es llevat me sortí clar
i es pa no va sortir bé.

Felip forner

Felip enguany tens ventura
ho daré per publicat,
es ver que enguany t'has casat
i tens alló tan acostat
i fas els pastels sense eixura.

Ca'n José

En José és molt honrat
i no sol tenir mal d'esquena
i mos fa sa copa ben plena
i sols no en cobra la mitat.

Ca sa Barriga

Es celleret no trobau
que es taberner de primera,
compra es conyac de tercera
i el ven per especial.

Can Perico Beia

En Perico possa tasses
i m'he mira com es fassols,
perque no ven els pinyols
ja no me compra carabasses.

Can Mateu

Es café d'en Parayó
hi està en Llorenç Catlà,
i quan els clients van allà
molts de pics no vol cobrar
perquè no l'hi ve a un velló.

Víctor

En Víctor és de valor,
ara jo el vull saludar
l'any passat el vaig picar
l'hi vaig parlar del llaurar,
i ara l'hi deman perdó.

Bover

En Bover és vertader,
n'hi ha molts que no ho entenen
diu si els mistros no s'encenen
ido comprau un fogué.

Ca'n Colau

Colau tu vas arrufat
ara te vull adreçar
no ets bò per despatxar
sa teva dona me contá
dónes xifón per conyac.

Obra Cultural

S'obra cultural és noble
i uns bons presidents hi ha,
que mos ajuda a combinar
totes les festes del poble.

Club Futbol

Es club no són revenisses
son molt bons per encaçar,
i els qui venen a jugar
les donen bones pallisses.

Sa Nostra

Sa Nostra és de primera
és un banc dels vertaders
en venir final de mes
en els vells i a qualcún més
a tots mos umpl sa cartera.

Caçadors

Solen porgar amb uns garbells
per aquí i per pobles bons
els caçadors tiren trons
i ses llebres s'hen riuen d'ells.

Can Feliu

Es Limpión dóna passes
es bon negociaret
ven polvos i leixivet
i d'un tros lluny fugen ses taques.

"Ses Beneïdes", recobren de cada any el seu caire popular.

Bodega Roterà
Roterà jo te vull dir
que ets com un sol resplendent
pero fas el frit covent
per si ve qualque client.
puguen beure molt de vi.

Don Tòfol, metge
A devers Can Mascaró
tots son metges vos diré
i si un cas les hem de mester
tots mos serveixem molt bé
i no mos cobran un velló.

Metge don Miquel
Un doctor de Medicina
que el govern mos ha enviat
don Miquel anomenat,
un home molt ben tractat
i mos serveix ben aviat,
pero està ben enfilat
en es pis de Na Quintina.

Es poble ja está glossat
i per aquí d'alt vull pegar
bugerrons m'heu d'escoltar
que ara vos vull publicar
que l'orgue ja está acabat.

No será cap cosa trista
creis que dic la veritat,
podia dar resultat
que en tenir l'orgue adobat
no tinguéssim organista.

Bugerrons jo vos diré
que l'orgue adobat está
pero encara hem de pagar
sa feina que hi varen fer.

Si trobau que duc bon trot
bugerrons perdonau-me
hem d'ajudar en es rector
perquè ell totsolet no pot.

Jesús, Josep i Maria
ajudau-me i res més
si jo tenia doblers
tota sola ho pagaria.

Però no tenc capital
només tenc sa pensió
i he de fer un nuu ben rodó
per arribar a sa final.

Dic mentides de vegades
però encara en diré més
es fill si no tenc doblers
ja no me compra ensaimades.

Jo faig glosses vertaderes
i ara jo ho publicaré
viva es rector llubiner
Llubí i ses tapareres.

Tenim un rector acertat
bugerrons vos ho vull dir
i don Jaume que va fugir
son ben iguals de bondat.

Bugerrons si m'atropell
és que me fuig sa memòria
digau viva Sant Antoni
que la festa es fa per ell.

JOSEP FLORIT SALETAS

Gener 1981

CARTES AL DIRECTOR

Palma de Mallorca, 5 Març 1981

Sr. Director:

La nit del 23 al 24 nosaltres, com tots, patírem la vergonya dels fets i l'angoixa de pensar que poguessin desaparèixer les nostres Institucions democràtiques i les llibertats bàsiques del nostre Poble.

Però també, com capellans-cristians, patírem i patim la vergonya i l'angoixa de veure que la Jerarquia no ha donat, ens sembla, la resposta valenta, clara i puntual, que la gravetat del moment demanava.

Ens preocupa el passat, el veure que l'Església va perdre una ocasió —n'ha perdudes tantes!— de posar-se obertament al costat de la Llibertat i del Poble. Si les coses haguessin sortit d'altra manera, ¿haguessin perdut l'ocasió de posar-se vora el poder triomfant?

Però ens preocupa encara més el futur. S'ha vist ben clar que la malmesa democràcia nostra, a l'hora de jugar-se l'existència, no pot comptar amb l'Església Jeràrquica, amb tot i ser un dels poders més forts, per moral que sigui, a l'hora de definir la nostra història.

No ens podem enganyar: Si els Bisbes arribaren tard i jugaren flux, ¿és simplement perquè no els interessava? Massa han demostrat que quan creuen que una cosa pot tocar els seus interessos (ensenyament, divorci...) saben arribar molt abans de que entri la llei a les Corts.

No ens podem enganyar: Hi pot haver qualque Bisbe democràtic de debò, el nostre, gràcies a Déu, n'és una bona prova; però la Institució Jeràrquica no sempre es desmarca eficaçment de les dictadures. També hi ha les excepcions fins al martiri que tots coneixem.

Davant aquesta trista realitat, nosaltres, des de la nostra petitesse, voldríem fer saber:

1.º.—Que els Bisbes són una veu, però no són l'única veu, ni tota la veu de l'Església i, per desgràcia no són sempre, la veu més propera a l'Evangeli.

2.º.—Que l'Església és un medi de salvació i quan es converteix en un fi, anant a salvar-se a ella mateixa, pot arribar a ser un obstacle per les llibertats d'un Poble.

3.º Que l'Església, quan es mira a ella mateixa en lloc de mirar al Poble, cau en el mateix egoïsme i partidisme que ella, amb tota raó, critica en altres Institucions.

4.º.—Que l'Evangeli és compromís i risc i per tant la prudència, feta diplomàcia, és una jugada per conservar el poder.

5.º.—Que, perquè estimam l'Església ni més ni manco que molts d'altres, però amb un amor crític que ens duu a dir la veritat tal com la sentim, volem que els Bisbes sàpiguen que a nosaltres ens dol la seva, tal vegada, covardia o excesiva prudència.

6.º.—Que nosaltres, que també som Església i Poble, malgrat els nostres defectes i limitacions, volem lluitar, al costat de tants d'altres, per les llibertats del nostre Poble, com imperatiu del nostre ser cristià.

GRUP DE PREVERES DELS PRIMERS DIMARTS

L'Amo'n Jaume Fuster, darrer obrer de Sant Sebastià

El màxim responsable de l'entitat que organitzava la festa de Sant Sebastià era l'obrer que, moltes vegades, solia caure dit càrrec damunt dues persones; l'Amo'n Jaume Muntaner, Fuster i l'Amo'n Pere Joan Siquier, Feliu, foren els darrers obrers de l'Obreria de Sant Sebastià cap als anys 30. Ells dos contemplaren l'enterrament progressiu d'una de les festes més sonades de l'any: Sant Sebastià.

Amb l'Amo'n Jaume Fuster hem conversat:

—En què consistia la festa d'antany, l'Amo'n Jaume?

—En temps del Rector Cullera (Mn. Guillem Mascaró) es feia una bona festa, i això que l'Obreria no disposava de molt de cabal. Sempre Sant Antoni havia d'ajudar a pagar el predicador de l'Ofici de Sant Sebastià, ja que era una obreria molt rica; les ben eïdes li donaven molt.

Els dos obrers quan sortíem de missa primera anàvem a fer la capta per tot el poble, portant el bacinet de Sant Sebastià. Perquè nos retés més preniem mig poble perhom. Acabada la capta li estrenyíem cap a Sa Pobla a comprar pólvora.

Devers les 10 tot el poble ben mudat anava a l'Ofici. El predicador solia esser baretet ja que no hi havia massa doblers. Al llarg de l'Ofici amollàvem des del caragol del campanar molt de trons que asustaven a les al·lotes i fins i tot qualche vegada mentre el capellà alçava l'hòstia li caigué.

A la sortida es muntava "Es Revolt", davant ca'n Rafel de Son Costa, que seria disputat l'horabaixa després de la processó en la qual tampoc hi mancaven els trons.

—Què era "Es Revolt"?

—Es Revolt era com a dos "cercols" fets de corda de murta, un damunt l'altre, que tenia com a forma de "salamó". Hi penjàvem joies que nos donaven els botiguers i taverners, com: ensaimades, caramels, pastilles de xocolate, capces de tabac, taronges, etc.

Anava penjat a una corda des del balcó de la taverna de Ca'n Rafel de Son Costa a la de Ca'n Saletes. Acabada la processó se'n revoltava de gent; a vegades hi havia la Banda de música. Els al·lotes i bargantells es barallaven per a despenjar-lo a garrotades

ulls tapats. La majoria de vegades l'únic que no hi era a temps a recollir les "joies" era el subjecte-protagonista.

—Quins actes, a més d'aquests, celebràveu?

—Qualque any l'Obreria com a tal volia organitzar ball, però sempre el Rector s'hi oposà. Un parell de joves pel seu compte en solien fer.

També hi havia carreres i jocs pels al·lotes. En temps de la Banda, aquesta solia animar entrada de fosca el carrer Major.

—Mai se va suprimir aquesta festa per motius polítics?

—En temps de la República hi havia amenaces de suprimir-la donat que l'organització i patrocini corria a càrrec de l'Església, a través de l'obreria, i les relacions entre el batle Julià i el rector Cullera no eren massa bones. Però no passà d'una simple amenaça.

—Recordau cap anècdota d'aquelles festes?

—Sí, un any quan féiem la capta pel poble, record que quan arribàrem a Ca l'amo'n Toni Magarro, que vivia a n'Es Castellet, el trobàrem assegut a taula menjant una escudella de sopes. Com era costum li diguérem: "l'amo'n Toni, teniu reu per a Sant Sebastià?", de cop i resposta nos digué: "Entrau-ho i berenerà amb jo".

—Supòs que esteis content que enguany l'hagin tornada fer?

—Ja ho crec! Encara que el temps hagi canviat i la gent vagi embafada de festes, estic molt content que aquesta festa que és tan antiga i que antany era tan solemne, gràcies als caçadors, es torni fer. Tant de bó que es fes cada any.

—I que molt d'anys la pogueu veure, l'amo'n Jaume, Adéu.

REDACCIO

Les festes de Nadal a Búger

Quasi sense adonar-nos-en i com succeeix tots els anys han tornat a passar les festes que des de Nadal fins a Sant Sebastià, passant pels Reis i Sant Antoni, es pot dir que tenen major arrelament popular.

Si analitzam un poc el que han estat per a Búger aquest any les tan entranyables festes, podem anotar molts de fets positius però, i això no ha d'extranyar-nos ja que és humà equivocar-se, alguns menys afalagadors encara que en general han estat del plaer de la majoria, els distints actes realitzats.

Remuntant-nos al dia de Nadal, o millor a la vigília, hem d'assenyalar la celebració de les matines que com sempre aglutinaren al nostre temple molts de feligresos que pogueren sentir, després de molts d'anys de silenci i gràcies a la tasca d'entitats i col·laboracions espontànies, els harmoniosos sons de l'orgue parroquial.

Desgraciadament una de les celebracions que millor es conservava a Búger ha estat enguany molt poc lluïda. Nos referim a l'Ofici solemne que es celebrava antany el dia de la Segona festa de Nadal. Aquest any foren molt pocs els feligresos que hi assistiren i l'Església presentava un aspecte molt deslluït a pesar de la bona voluntat de tots els assistents i celebrants.

Tal volta un altre aspecte negatiu a destacar en aquestes festes hagi estat el dissabte dels Reis. Creim que la il·lússió dels nins no pot ni ha de veure's defraudada per la pobresa d'una "cabalgata" a la que amb molt bona voluntat pot aplicar-se-li aquest nom. Desitjam i n'estam convençuts que l'any que vé els organitzadors sabran esforçar-se un poc més per a aconseguir aquest clima d'alegria i il·lússió que posa espines de vida en els ulls dels més petits i una mica d'enveja en els majors per no poder ja gaudir de la meravella d'una nit que ens fa més al·lotes i en realitat molt més sensibles i humans.

Pegant un bot de deu dies i amb la meitat del poble amb grip ja que aquesta malaltia s'ha deixat caure amb gran força, ha deixat a més d'una casa amb un sol element sà i també a més d'una amb tots al llit, s'arribà a la festa de Sant Antoni. No obstant i com succeeix tots els anys aquesta festa no revesteix a Búger especial esplendor degut

A la mort de madò Magdalena Gamundí, (Roma), "Mare de les Balears 1968"

especialment al fet d'estar tan aprop Sa Pobla i molts són els bugerrons que es desplacen al veïnat poble a passar la nit. Malgrat això fins a mitja nit es sentiren gloses i xambombades davant Ca's Rector.

Al dia següent, i suposam que pel fet de caure en dissabte hi hagué molta més gent que pogué gaudir de la festa, es celebraren "Ses Beneïdes" que foren excel·lents amb gran participació de públic, carroces i animals.

El dia 18, o sigui el diumenge, es recuperà una festa que antany, segons conten els més vells, revestia un gran esplendor; normalment es celebrava el dia de Sant Sebastià, però degut a què ara és dia feiner es traslladà al diumenge anterior. Se suspengué la processó que abans es feia, portant els caçadors al seu patró, i llançant tirs a les totes, però sí que es celebrà la segona part de la festa que consisteix en la col·locació d'"Es Revolt", una roda adornada amb murta i de la qual pengen olles, algunes ben plenes d'aigua, taronges i llepoleries poden esser rompudes amb un garrot amb els ulls ben tapats. Podem assegurar que els qui millor ho passaren foren els al·lots que reberen qualca xopada.

I arribam al final d'aquesta petita crònica, el dissabte de Sant Sebastià, en la qual els caçadors organitzaren un majestuós "fogueró", amb una gran torrada de botifarrons i llangonissa i vi a balquena, i encara que en un principi la cosa anava bastant freda no tardaren massa en aparèixer ximbombes i glosadors, els quals feren que tots passàssim una vetlada agradable en la que hi participaren propis i extranyos ajudats per algun glop de mesclat que servia per a encaletir el cap i cantar més a lo viu.

Resumint, un any més, unes festes més, un balanç més bé positiu i a esperar les festes de Carnaval i la festa d'Es Jai que enguany promet esser millor que la d'anys enrera; així que ànim, a disfressar-nos tots i a gaudir d'aquestes festes que hem recobrat com a molt nostres i que solsament amb la nostra col·laboració, ajuda i participació poden resultar esplèndides.

Molts d'anys,

JOANA ESCALAS VICENS

Gener 1981

DIARI DE BUJA

Quan mancaven menys de tres mesos per acomplir-se el XIIIe aniversari de la celebració de la Diada de la Mare —en la qual fou designada una mare de 12 fills, natural i veïna de casa nostra— moria el passat dia 12 de febrer, als 82 anys, Madò Magdalena Gamundí Mulet, de Ca'n Rom, seleccionada per a "la Mare de les Balears" de l'any 1968.

Creim que ara és un bon moment per a recordar la significació que tingué la Diada de la Mare d'aquell any, que es celebrà el primer diumenge de maig, dia 5, tant per a Madò Magdalena com per el nostre poble. Fullegem la premsa d'aleshores:

"Búger vivió el pasado domingo una jornada de entrañable significado y honda emotividad. Una de sus hijas, doña Magdalena Gamundí Mulet, había sido elegida por Radio Juventud, "Madre del Año", de entre más de quinientas propuestas. Su historia sencilla, humanísima, casi anónima, pero llena de singulares virtudes, decidió al Jurado a concederle el título y con este motivo, el domingo Búger vistió sus mejores galas de fiesta mayor: balcones con colgaduras, calles llenas de mirto y macetas, repiques de campanas y todo el vecindario en la calle para tributar también su homenaje a doña Magdalena.

A las diez de la mañana, en la Casa Consistorial fueron recepcionadas las representaciones oficiales asistentes a los actos. Asistían representaciones del Obispo de la Diócesis, del Capitán General, Gobernador Civil, Presidente de la Diputación, Alcaldes de la Comarca de Inca, etc.

Tras las presentaciones de protocolo, y en tanto el coro Parroquial de Búger entonaba una Salve, la homenajeada y séquito hizo su entrada en el Templo parroquial, asistiendo al Sacrificio de la Misa en lengua vernácula, en la que pronunció bellísima homilía el oficiante Rdo. don Juan Pastor Plomer, Cura-Ecónomo de Búger.

En la Explanada del General Franco, y presidido por la homenajeada y familia, autoridades e invitados, con asistencia de todos los vecinos de la Villa se celebró un festival, con intervenciones de diferentes agrupaciones y el glosador Don Miguel Perelló.

A continuación después de pronunciar sentidos parlamentos, todas las representaciones oficiales presentes en el acto hicieron entrega a Doña Magdalena Gamundí de preciosos objetos.

En el Cine Parroquial se sirvió un espléndido vino español, ofrecido por el Magnífico Ayuntamiento de Búger (...)

("Balears", 7 mayo 1968)

"Diari de Buja" s'adhereix al condol que tants de coneguts i amics que tenia Madò Magdalena expressaren als seus familiars al funeral del divendres 13 de febrer. Que la vegem tots plegats a la Glòria.

REDACCIO

FESTA D'ES JAI

Encara perdura la ressonància de l'èxit obtingut pels organitzadors, de l'any passat de l'esmentada festa d'Es Jai, i ja hi estam aficats de bell nou en la d'enguany, la qual tindrà lloc els dies 1, 2 i 3 del proper mes de maig, i segons pareix aquest any superarà la d'antany.

Esperam i desitjam que els organitzadors aconseguisquin l'èxit que es mereixen per la seva tasca desinteressada que duen a terme a fi de què el poble es divertesqui amb la popular festa que feia més de 150 anys que es celebrava i que solsament ha tengut un parentesi de 40 anys que s'ha deixat de fer.

Des d'aquesta modesta publicació que és el "Diari de Buja", convidam a tots aquells que ens vulguin honorar amb la seva assistència durant els dies que tindran lloc, especialment a tots els nostres païsans que resideixen fora de Búger expressam poder-los abraçar i gaudir alegrement de la seva companyia.

AVANC DEL PROGRAMA A DESENTROLLAR:

Dia 1 de Maig

A les 11 matí: Semi-marathón (11 kms).

A les 3 capvespre: Tirada al plat (tiradors locals).

A les 6'30 capvespre: Concert a càrrec de l'Orquestra Sinfònica de Palma (Església Parroquial). Director: Julio Ribelles.

Dia 2 de maig

A les 10 matí: Concurs de dibuix al carrer par a nins d'edat escolar.

A les 4 capvespre: Carreres bicicletes per a senyoretetes.

A les 5 capvespre: Carreres bicicletes per a infants (Circuit urbà)

A les 6 capvespre: Carreres a peu i trencadissa d'olles.

A les 9 capvespre: Funció de cinema a càrrec de l'aficionat A. Nadal Riera de Manacor, que projectarà una sèrie de films basats en les Rondalles Mallorquines.

Dia 3 de Maig

A les 9 matí: Gran Carrera ciclista "IV' Trofeu Búger 81" (90 kms.)

A les 12 matí: Circuit interurbà (15 voltes).

A les 2 capvespre: Dinada de Germanor a Ca's Povil i Ca'n Fumeta.

A les 4 capvespre: Balls Mallorquins.

A les 7 capvespre: Arribada d'Es Jai. (Hi haurà servei de bar i bunyols)

La comissió organitzadora es reserva el dret de poder canviar el programa per forces majors.

Per a més informació, relacionada amb els actes esmentats, cridin al Tef. 21 43 79 (hores d'oficina).

NOTÍCIES DEL NOSTRE POBLE

Necrològica:

Durant aquest trimestre han mort: Catalina Caldès Crespi, Ca'n Banya; Sebastià Siquier Martí, Ca'n Pere Petit i Magdalena Gamundí Mulet, Roma. A tots els seus familiars la redacció del "Diari de Buja" envia el més sentit condol.

Carrer perillós

Aquestes darreres setmanes els responsables a Búger de la premsa del nostre país han criticat la deixadesa i abandó del nostre Ajuntament en lo que fa referent al carrer de Can Ruqueta (oficialment encara "Calle General Goded"). El tràfic que es mou per aquest carrer, els diumenges, és de veure, sense la més mínima senyalització. Sembla que l'Ajuntament té doblers pel que vol, per què doncs no col·locar els discs corresponents per a evitar possibles accidents?

Escola de Català i balls mallorquins

Sempre els bugerrons havíem tinguda l'anomenada que érem mals de moure. El número —entre al·lots i adults— que s'han apuntat a aprendre els nostres balls i la nostra llengua, demostra tot lo contrari.

Així l'Escola municipal de Català i balls mallorquins, que inicià el curs a mitjan gener, ha començat molt animada, tal volta serà pel fet que enguany —per primera vegada— el Consistori hagi decidit patrocinar-la.

Inauguració de l'orgue, quan?

La inauguració de l'orgue de la nostra Església —restaurat el passat estiu— que en un principi estava programada per el dia de la Puríssima es va depassar fins a altres dates.

Han passat els mesos i sembla que no s'han donat massa passes per a dur-la a terme. En aquest pas haviat ja serà hora de tornar-lo restaurar.

"Los milagros de Jesús",

una altra obra recent del P. Martorell

Al darrer número de "Diari de Buja", desembre 1980, ja féiem referència a una obra que acabava de publicar el teòleg dominic de Búger, P. Josep Martorell, "Palabra, dogma, Iglesia".

Aprofitant unes curtes vacances que tingué, a principis de febrer, visità la redacció del nostre bolletí, per a oferir-nos una altra obra recent que presentà per a les festes de Nadal, "Los milagros de Jesús".

En aquesta obra l'autor estudia un grapat de miracles de Jesús, que nos presenten els quatre evangelistes, des d'una clau hermenèutica simbòlica. Acaba amb un llarg apèndix on tracta el problema de la historicitat d'aquests miracles des d'una visió particular de cada un de llurs autors.

El mateix autor ja té en premsa altres obres: "La Espiritualidad de los Padres del Desierto", "León Magno. Documentos cristológicos"... , les quals seran publicades per la Facultat de Teologia de Sant Vicenç Ferrer de València, lloc des d'on el P. Martorell imparteix el seu magisteri.

M. P.

LA REDACCIÓ

Ara fa 100 anys:

Enguany es compleixen 100 anys de la venda de la finca, coneguda aleshores per Ca Don Jordi —avui ocupada per Madò Joana Cartera— segons pareix, dita finca situada al carrer del Castellet era propietat de Bernardí Amengual, el qual la vengué al seu fill Gabriel per la quantitat de 2.000 ptes. o sigui 400 duros, segons costa a l'escriptura de venda.

En aquestes dates la casa i corral, estava habitada per les monges agustines.

Foren testimoni, Dr. Sebastià Tomàs i Antoni Alemany, i per no saber firmar el venedor Bernardí Amengual, ho fa En Miquel Payeras, Borroé.

Jo me deman? Mado Joana Cartera, la vendria avui per 3 milions de ptes. Hi ha que veure les coses com canvien.

Ara fa 50 anys:

El proper mes de maig, concretament el dia 1er, festa del treball, es compleixen 50 anys en què la nostra vila, es celebrà per primera vegada, d'una forma oficial, la festa del Treball, si bé en anys anteriors, ja es venia celebrant per part dels sabaters i altres artesans, aquest any fou d'atur total, tancaren tots els establiments i foren molts els que sortiren al camp a celebrar-ho amb una bona arrossada.

Es Pinar de Son Alemany, Es Pujol, Ca'n Damianet, Ca's Povil es podien veure molts de bugerrons en un ambient de camaraderia. L'horabaixa tengué lloc al carrer Major, un bon ball animat per la Banda de Música i que durà fins a altes hores de la matinalada.